

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-04-25
Besvaras senast
2022-05-10

Till statsrådet Anna-Caren Säterberg (S)

2021/22:464 EU-kommissionens kritik mot Sveriges jordbrukspolitik

Den 1 januari 2023 förnyas den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) i Sverige och resten av EU. Den nya politiken ska gälla 2023–2027.

I december 2021 överlämnades Sveriges förslag till strategisk plan för genomförandet av CAP till EU-kommissionen för godkännande. När landsbygdsminister Anna-Caren Säterberg (S) presenterade den strategiska planen i december var ett av huvudbudskapen att de gröna ambitionerna höjts. Det höll uppenbarligen EU-kommissionen inte med om, vilket går att läsa i det observationsbrev kommissionen kommit med. Regeringen har nu svarat EU-kommissionen och möter, milt sagt, inte så tydligt upp mot kritiken.

Höjda klimat- och miljöresultat är den centrala tanken med den reformerade jordbrukspolitiken i EU. Kommissionens bedömning är inte smickrande läsning för oss svenskar. Miljöpartiet menar att förslagen till den svenska jordbrukspolitiken inte når upp till EU:s egna strategiska mål inom satsningarna Från jord till bord och Den gröna given. Det är inte heller lämpligt att Sverige intar en så negativ position till det omfattande miljö- och klimatomställning som EU förtjänstfullt driver. Sverige bör stå i frontlinjen för ett grönare och mer klimatdrivet jordbruk, inte sälla sig till de sämsta i klassen bland EU:s medlemsländer, vilket riskerar bli fallet om vi inte får tydligare svar från regeringen. Den strategiska planen måste göra mer för att styra mot målsättningarna i EU:s gröna giv, särskilt då programperioden täcker merparten av det decennium under vilket 2030-målsättningarna ska nås.

För att nämna några exempel ifrågasätter EU-kommissionen varför Sverige inte tänker tillämpa det stöd för små jordbruk som föreskrivs i den gemensamma jordbrukspolitiken. En bärande idé med reformen är att stora gårdar ska få mindre stöd och mindre gårdar mer.

Särskilt miljö- och klimatåtgärderna är EU-kommissionen kritiska till. Kommissionen noterar att det står att den strategiska planen förväntas ge högre klimat- och miljöeffekt men frågar var bevisen för detta finns? EU-kommissionen ser till och med en risk för att den svenska strategin ger en nettonegativ klimateffekt eftersom det saknas åtgärder för att minska djurproduktionens klimatutsläpp. Sverige vill behålla det riktade nötkreaturstödet och lägga närmare 13 procent av direktstödet på det. Men EU-kommissionen ser det som ett problem att det samtidigt inte föreslås någon

åtgärd för att minska idisslarnas utsläpp.

En stor förändring i CAP är de ettåriga miljöersättningarna, som en fjärdedel av direktstöden ska gå till. Regeringen höll sin åtgärdslista alldeles för kort, vilket kommissionen kritiserar.

De svenska ambitionerna anses för låga när det kommer till att öka kolbindningen och skydda den biologiska mångfalden.

EU-kommissionen tycker att det är bra att Sverige har som nationellt mål att 30 procent av åkermarken ska odlas ekologiskt till år 2030. Men kommissionen undrar samtidigt varför det är en så pass stor skillnad mellan målet och storleken på de stöd som förelås.

Generellt efterfrågar EU-kommissionen att Sveriges CAP-reform ska bli tydligare, berätta mer om ambitionsnivån och visa hur resultaten ska följas upp.

EU-kommissionen vill också att Sverige stärker sin strategi för hur jordbrukare ska få hjälp att hantera allt fler risker i verksamheten, inte minst de som gäller klimatanpassning.

Målet är att den nya gemensamma jordbrukspolitiken ska bli grönare, enklare och rättvisare än tidigare. Klimatkrisen behöver hanteras samstämmigt med naturkrisen.

Mina frågor till statsrådet Anna-Caren Säterberg är:

1. Hur ser statsrådet på att ompröva och öka ambitionen när det gäller en rättvisare fördelning av direktstöden?
2. Kommer regeringen agera för att små jordbrukare ska stödjas bättre?
3. Anser statsrådet att jordbruksstöden kan användas bättre och få en starkare klimat- och miljöstyrning och satsningar på ekologisk odling, och avser statsrådet i så fall att agera därefter?
4. Vilka förstärkta klimat- och miljöåtgärder kommer statsrådet och regeringen att presentera i de dialogprocesser som regeringen beskriver är nästa steg i dialogen med EU-kommissionen?

.....

Maria Gardfjell (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch